

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egész évre..... 5 frt — kr.
Fél évre..... 2 frt 50 kr.
Negyedévre..... 1 frt 25 kr.
Egyes szám ára 10 kr.

Bérmendetlen leveleket el nem fogadunk.

Hirdetések és nyilttéri közlemények jutányos árszámítás mellett a lap kiadó-hivatala által vétetnek föl.

UJPEST.

Társadalmi hetilap.

Megjelen minden vasárnap.

SZERKESZTŐSÉG

és
KIADÓHIVATAL,

hová a lap szellemi részét illető közlemények, előfizetési pénzek és hirdetések küldendők

UJPEST,
Fő-ut 48. szám.

Kéziratok vissza nem adatnak.

Olvasóinkhoz.

Lapunk legközelebbi számát megelőzőleg bekövetkeznek a karácsonyi szent ünnepek. Nem mulaszthatjuk el tehát, ezuttal jó kívánatunk nyilvánítását. Kívánunk minden keresztény polgártársunknak boldog ünnepeket; kívánjuk, hogy Megváltónk születésének ünnepén jusson eszébe minden igaz kereszténynek, hogy miből váltott, szabadított meg minket az Istenember. Jusson eszébe, hogy Üdvözítőnk születésével oszlott el a sötétség, a bűn, az erkölcstelenség. Ő váltotta meg születésével lelkünket az ördögtől s ő teremtette meg az igaz keresztény hitet, melyben élünk. De egyszersmind jusson az is eszébe, kiktől feszített meg, kik azok, kik maig is legnagyobb ellenei a keresztény vallásnak s minden oly törekvésnek, mely az emberiség javára czéloztatik, mellőzve azt az undorító hitet, mely egy „uj Messiás“-ba véli feltalálni a vallást, mely nem a lélek kielégítésére, de a zseb uralmára s az erkölcsök megölésére vezet. Ezek megmondolása után kívánunk boldog, megelégedett karácsonyt.

A szerkesztőség.

Az Istenember.

(P. L.) Elmerült az emberiség a bűntengerben, levetette az Isten képére teremtett ábrázatát, álarczokat, álszokásokat, vett föl, mintegy daczolva porszem voltával a teremtmény akarata és parancsával szemben.

A bornyu imáadásában, az erkölcstelenségbe lelte örömet s szabad akaratát arra fordította, mint ésszel és lélekkel bíró alak, hogy meghasonlásba jöjjön azzal, ki teremté, ki létet adott anyagának s ki megmutatná előtök az embernek mint kiválasztott teremtménynek uradalmát, létezését s kötelemét.

Mint első teremtménynek, mint ésszel és lélekkel bírónak akkor, midőn már mindent adott kényelmére és létére, felruházta végül szabad akaratával, hogy koronázza is meg a kiváló teremtményt, mintegy mondva: most teljesen hasonló vagy hozzám porszem, tégy akaratod tetszésed szerint, boldogítsd magadat, használd az éretted adottakat, de ne feledd, hogy mi vagy s ne feledd, hogy léted felett mint urad „én“ állok!

Az ember élt s elkábulva a létezők felett, mindenre gondolt, csak arra nem, ki létét adta.

Fejlődve testben, lélekben, utoljára oda vitte nyomorultságában szabadakarata rendelkezését, hogy megtagadta urát, megelkesztette s lealacsonyította létét, mint első teremtményét a legutolsó féreghez.

Mint ésszel, lélekkel bíró, nem átalotta oly tárgyat imádni, mit gyöngye keze alkotott: arany borjut!...

És mint ehhez illő alak, mint fensőbbet, nemesebbet nem érző lény, átlépett ezzel a legnagyobb bűnökre, a leggyalázatosabb erkölcstelenségekre, fajtalanságokra.

S annyira lessúlyodt ezuton annyira kivetkőződött többszöri, isteni figyelmeztetés daczára, hogy már nem is lehetett gondolni többé megmentésére.

De mit gyarló ember elvégezni nem tud, elvégzi Isten!

Elküldte fiát, elküldé eszközét, mivel még megmenthette gyarló teremtményeit s összhangot hozhatott létre, megbomlott viszony között emberekés Isten között, elküldé a Megváltót!...

Ennek születését, ennek hozzánk jövését ünnepli ma a keresztény világ, ez előtt borul térdre, áldra s könyörögve, hogy megmenté lelkét az örök kárhazattól, az örök sötétségtől.

Ma született az Istenember, ma jött hozzánk a Megváltó!

Retenetes korbácsával ostorozta a bűnt, eloszlátá a sötétséget, megmutatá az erény útját s utalt az Isten képére teremtett voltunkról megfélemezésünkre.

Világra jövésével megmenté a gyarló emberiséget, mely hozzá oly nyomorult volt!

Életével példát, utat mutatott a kötelességszerű életre s haláláv megpecsételé a tant, mit csak Isten hirdethetett.

Keresztre feszíté a gonosz fajzat, megölé az Istenembert az ember, a porszem azt, ki neki életet, mindent adott.

Megváltotta az emberiséget, megteremtette a keresztény vallást, melyet ma hiszünk s melyben élünk. Kielégítette a szívet, a lelket mi után oly sokáig várakozott, a hiedséget melegséggel váltotta fel s czélt adott, miért az ember küzdjön.

Keresztény ünnep ez. Magasztosabb minden emberi képzeletnél, melyet csak egy faj nem ismer, egy faj nem érez, azok, kik megfeszíték a megváltót s kik ma is kicsufolják a keresztények Istennét — a zsidók! Nekik nem kell a keresztény hit, nekik nincs szükségük a világosságra, nekik csak a sötétség, a butaság, a rituálizmus, a vadság kell, melyet tetőzend az ohaj, melyet kifejeznek az „uj Messiásban“ az „antikrisztusba“!

Ők ma is megtagadják isten képére teremtett voltukat, nekik ma sem kell egy oly vallás, mely a keblet melegég s az akaratot szent elhatározásra vezetné.

Nekik ma is aranyborju kell, kincs, vér, barbarizmus s fanatizmus, mely csak egy sötétségben koválygó bűnös lelket elgithet ki, mint a zsidóságot,

Nekik egy „uj Messiás“-ra van szükségük, mely uralomra vezetné őket, oly uralomra, milyen az ő vágyuk, mely megtagadja a végezt s elismeri a jelent, mit örökött!...

S csaknem oda jutottunk ma, mint volt akkor az emberiség, mikor a Megváltó született.

A bűn, a vallástalanság, az erkölcstelenség napról-napra terjed, s távolodunk mindinkább attól a tantól, mely egyedül üdvözít, egyedül tartja fenn létünket.

Vigyázzunk! Az üdvözítő, a Megváltó nem születik többé s nem leend, ki a keresztényeket megváltja s a jó utra terelje.

Erős várba helyezett minket az Úr, erős fegyvereket adott kezünkbe, hogy védhessük magunkat az ármánytól, a lélek meghalásától; épp azért ma, midőn a Megváltó, az Istenember születésének emlékét ünnepeljük, forduljon minden igaz keresztény az Istenhez; gondolja, érezze át vallását s tegye kötelességét, melyet parancsol saját „én“-je s Istene!

Használja szabad akaratát emberileg, tegye kötelességét szíve és lelke szerint úgy, mint vallása parancsolja s akkor!... hadd ármánykodjék a zsidó, hadd fonja bűnös hálóját, hadd szórja undok mérgét s hirdette bűnös tanát, a keresztényeken nem fog gyözedelmeskedni soha.

Előljárásgunk felfüggesztéséhez.

Azt hisszük már csak idő kérdése a felvetett eszme megvalósítása, t. i. hogy előljárásgunk felfüggesztessék,

Széles körben beszélgetnek a kivitetről, a kérvény s annak adatok szerinti bizonyításáról. Mi elmondottuk nézetünket s így most csak az egyes tények felmerülésének leírására esetleg támogatására szoritkozhatunk. Ohajtjuk, hogy mielőbb megvalósulna e fellépés, mert ezzel csak községünk polgárai saját becsületöknek tesznek eleget, ha felhívják a hatóság figyelmét oly üzemekre, melyeket előljáráink üznek, s vizsgálatot kérnek az elkövetett gyalázatosasságokra mik egy a község, mint egyes polgárainak csak szégyen bélyeget ütnek. Több e tárgyhoz szóló irat fekszik előttünk, melyek közül közöljük az alábbi, mit szintén egyik adózó, s községünk előljárái által sok oldululag megkárosított polgár küldött szerkesztőségünkbe. A levél így hangzik:

„Nagyra becsült uram!

Olvastam figyelmeztetését becses lapjában, mely létünk felett csaknem a halál harangot kongatja.

Mondhatom fájdalmas érzet fogta el szívemet s köny gyült szemembe, hogy mégis vannak emberek kik átérzve nyomorúságos helyzetünket, kitelhetőleg igyekeznek megmentésünkre mindent elkövetni.

Örvendek, hogy épen ön, tisztelt Szerkesztő ur az, ki bár községünkbe nemrég hogy letelepedett, oly jelét adja keresztény rokonszenves vonzalmának, hogy csak megtisztelve érezzük magunkat, hogy ily polgárral szaporított elnyomott községünk.

Igen, tisztelt Szerkesztő ur, mi nagyon köszönjük, hogy ügyünket pártfogásába vette, s mint mondja igyekezni fog helyzetünk javulására mindent elkövetni.

Annál is inkább tiszteljük önt, mert tud-

juk a multból szegény Szterényi mennyit küzdött érettségünk, s ő ki mint községünkbeli tudjuk, hogy érdek nélkül, s nem kenyérkeresetből tette magáévá sorsunkat. Tudjuk, hogy e lap önnek nem anyagi érdekéről, de jóakaratáról tesz tanúságot, ez másként nem is lehet.

Ép azért oda járul e levél ezéjja, hogy felkérjem s egyszersmind figyelmeztessem a t. szerkesztő urat, hogy hasson oda, miszerint, ha megvalósul az előljárási felfüggesztés létrehozó kérvényünk, tegyük ezt addig míg be nem következnek a választások.

A zsidóság mindent elkövet ezek, mint jó szolgák további megtartására, ők pedig, t. i. az előjárók mindent elkövetnek a zsidók, mint „urok“ kegyei megtartására. Üssük tehát a vasat addig míg nem késő, (mi is csak azt mondhatjuk. Szerk.) s tegyük meg a feljelentést mielőbb. Remélve, hogy t. szerkesztő ur továbbra is ügyünk, községünk előmozdítására mindent elkövet, ezt kérve, maradtam tisztelő polgártársam.

Ujpest, 1884. decz. 16-án.

F. K.

ujpesti adózó polgár

Az új választásokhoz.

A bíró és előjárók választása járja megyeszerzte. Ujítják az előljárási jogot. Három évre eldől minden községnek a sorsa. Minden községnek olyan előjárói vannak, a minőket érdem, mert maga választja. Már pedig ki mit főz, azt meg is kell, hogy egye.

Nagyon kell ügyelni, kire ruházzuk a bíró, esküdt, pénztáros és közgyám címeket. Mert bizony szép címek ezek, de érdemes embereknek valók.

Nem való az bírónak, ki legnagyobb tud kiáltani, sem az, ki isten tudja hány akó bor áldomást ígér.

Az előjárói, esküdti tisztség rövid ideig tartó s így nem tekintheti azt senki életpályának.

Legkévésbbé való olyan ember bírónak, mint a jelenlegi, a ki azon a diszes álláson csak tehetlenségét, gyámoltalanságát bizonyította, kit az orránál fogva vezethetett minden olyan alak, mely emberszámba nem is jöhet, kinek bírósági regimje alatt szanaszét szaladtak a község ügyei, mint az összetört tál csepepei, kinek bírósága alatt csak az igazságtalanság, az idegen pénzes elemek uralkodása s az erkölestelenség kaptak nagyon is mélyen gyökerező lábra.

Ha valaki képtelen egy község ügyeinek jól vezetésére: miért vele nyomoritani a községet s azt eszközölni, hogy az ugys lejtőre jutott ügyek minél előbb az örvénybe hulljanak.

AZ „UJPEST“ TÁRCZÁJA.

Karácsonykor.

Ujjá lön ma a nagy világ,
Ujjá lön a természet:
Ma született, ki megváltá
Éltével a bűnt s vétet.

Legyen neked is megváltód
E dicső nap drága hon!
Hogy ne legyen többé soha
Bánat terhe válladon.

Mutasd meg, hogy bár a sors úz
De ép vagy és hatalmas;
A kit meg nem győz a váltó,
A mig fegyver lesz a vas.

Élj, virulj és haladj tovább
Drága hazám utadon,
Hogy ne legyen már bánatod,
Ezen dicső szent napon.

P u s z t a f f y.

Karácsony estéjén.

Zugnak a harangok, öröm imára szólítják a hívőket, ünnepélyes öltözetben a természet, s a keresztények arca sugárzik az örömtől, hisz ma született a megváltó!...

Olyan embereket kell oda választani, a kik nem szorultak arra, hogy abból éljenek. Mert a ki nem a községért és a tisztességért dolgozik, hanem azért a pár forintért, mit fizetésképen kap, meg „igazságos“ itéleteért mellékesen behoz: az nem való bírónak. Az ilyen ember úgy itél, úgy dolgozik a mint a helyzet s a körülmények parancsolják, legtöbbször pedig, hogy mindenkinek igazat ad.

Annál nem az igazság, nem a rendeletek végrehajtása, sem a saját ügykörének rendben tartása, legkevésbé pedig a község virágzásának előmozdítása a fő dolog; hanem az, hogy jövőre is bejusson bírónak, hogy igazságos itéletét az „érdekeltek“ és saját zsebére folytathassa.

Ilyen fajtájú ember van községünkben is elég. A kiknek az ekeszarva savanyu, a villa nyél pedig nehéz s a mesterség unalmas. Az ilyenek nagyon várják a választást, hogy csak valaminek bejuthassanak, mintha bizony az előjárói tisztség csak arra való volna, hogy élődi, munkakerülő emberek tengődjenek rajta.

Vigyázni kell a választásokra nagyon. Nem kell elfogultnak, részrehajló és haszonlesőnek lennie, kiváltképen mikor arról van szó, hogy egy község becsülete, virágzása, élete kire bizassék.

Jó meg kell gondolni a dolgot s ne aztán jajgassunk, mikor már nyakunkon van az átok.

Sajnos, hogy népünk mindezeket nem tudja fel- és meggondolni. Látja, hogy községe pusztul, hogy bírójának annyi tekintélye nincs, mint egy handlé zsidónak, látja, hogy a község házában egyik kéz a másikat addig mossa, míg mindenki piszkos lesz, látja, hogy a zsidók befolyása és uralma alatt állanak és mégis szavazatával képesek állandósítani a rendtelenségeket, az új világhódítók uralmát, mi egy bírói tekintély gyávaságából azok malmára hajtja a vizet, mely malomba számukra örlik a mérget.

A község jóléte, mindenkinek jóléte. Annak biztosítását erős kezekbe kell letenni.

Tisztátalan, erélytelen ember, a ki csak figura a község házában, ne markolásson a község dolgaiban, sem ezereknek filléreiben.

Választani kell tisztakezü, tiszta lelkű, arra való férfiakat, a kikben a képesség mellett meg van az erély is, mely érvényt tud szerezni lefelé is, felfelé is s a zsidókkal szemben is.

Nehogy az történjék, mint jelenleg, hogy a legutolsó suszterinas is azt mondja: sárgarépából is faragok olyan bírót, meg előjárókat, mint a mostaniak.

A l v i l á g i.

Igyekszik mindenki úgy maga, mint családja számára jó kellemes ünnepeket szerezni, igyekszik félre tenni bűjait, bánatát s élvezni a szent napokat, úgy, mint azt helyzete megengedi. Félő és remegő szívvel fekösznek le a kis gyermekek, — valjon mit hoz a kis Jézuska? Félig nyitva tartják szemüket, hogy láthassák a kis bohók az angyalt, ki oly ügyes hogy a kulcslyukán, vagy a kéményen betudja hozni azt a nagy karácsonyfát. De hiába lesik, hiába ügyelik az angyal mégis úgy jön be, hogy azt ők nem láthatják.

Sietnek a kisasszonyok a szép kivartott tárczák, hálósipkák, papucskok készítésével, ne hogy elkéssenek a meglepetéssel, mi tárgyában szívet rejt, s mely oly kedves emlék leend annak, kit övéknek mondhatnak. Hát még a fiatalok! Van észterés, van gondolkodás, hogy minő ajándékkal lephessék meg imádoztjukat, minek ő nagyon örvendhessen!...

Fénytengerben usznak az üzletek kirakatai, boldogság tükröződik az arcokra! mindenki siet, hogy méltólag elkészülhessen a nagy ünnepekhez.

Van ólom öntés, kutba uézés, valjon milyen lesz a jövendőbeli?!

Ropog a dió, rotyog a pompás töltött káposzta, most szedik ki a kalácsot, kinállgatják vele a szegény, éhes legatust, ki hozzá is lát derekasan, félszemmel azonban folyton a párolgó sunkára kacintgat, s gondolja magába be jó volna ezt ott megkezdeni a hol ő gon-

A vallástalanság.

Ha közéletünk zajos tengeren minduntalan felmerülő galád eseményeket kellő figyelemre méltatják, valóban elszorul a kebel; és a nemzet jövője feletti legborusabb sejtalemtől eltelve, önkénytelenül is ama sokat jelentő kérdés támad: vajjon hová jutand nemzetünk, ha a mindinkább tovarapódzó vallástalanság és ennek átkos kinövései, minők: a folyton nagyobb mérveket öltő erkölestelenedés, corruptio sat. — nehezen gyógyítható rákfeneként tovább is rágódni fognak a nemzet testén?

A legraffinrozottabb módon elkövetett gyilkosságok, vakmerő betörések szóval az erkölsrothadás ama számtalan nemei, melyek mindannyian lassan gyilkoló féregként rágódják és ássák alá a nemzetünk jövőjének életfáját.

A haza sorsán és jövőjén komolyan aggódo honfiakat leginkább gondolkodóba ejti a szomorú tapasztalás, miszerint az éretlen gyermeknek még csak fejlődő s'ádiumában lévő gymnasiumi tanulók is, forgópisztollyal gyilkolják meg önmagukat sajnálatraméltó szülőik kimondhatlan fájdalma és gyalázatára.

Valóban, a keresztény moral sarkalatos követelményeit lábbal tipró mai nemzedékre jogosan alkalmazhatni az egykori római, a birodalom romlottsága közepette saját hazája fiatalságáról elmondott: „Defunctis patribus successit prava iuventus, cuius consilio praecipitata ruis.“ Ezek után a szomorú tünemények lélektani okát a kutató ész világánál megtalálni akarjuk, az kétségkívül a mindinkább towaterjedő vallástalanság bűzhődt mocsarában keresendő és lelhető fel.

A vallás elválasztása a politikától lön korunknak szerencsétlen jelszava. Ezen elv érvényesült nálunk is ép úgy a hivatalos, mint a társadalmi élet mozgalmasság terén, és sajnos, részben az iskolák falai közt is. Állításunk bebizonyítása végett elégséges leend a szertartások formákat nélkülöző se hideg, se meleg-féle eskümintára, továbbá a vasár- és ünnepnapoknak szolgálai munkák általi megszenteltetésére hivatkozunk.

Gróf Carnot már 1802-ben I-ső Napoleonnak, akkoriban még Franciaország consulának benyújtott jelentésében megjegyzi, miszerint „az oktatás erkölcsiség nélkül nem lehet egyéb, mint újabb szükségek ébresztése, sokkal veszélyesebb, mint maga a tudatlanság.“

És a híres Fleuri szerint: „A lélekröli gondoskodás a leghatalmasabb, és sokkal fontosabb jól vezérelni az akaratot, mint az ismereteket bővíteni.“ Valóban az ókor bölcs királyának, Salomonnak e mondásait: „Nihil novi sub sole (semmi nem új a nap alatt) és Ákiba szerint: „Es ist schon Alles dagewesen“ a világtörténelem által is bebizonyítva tapasztaljuk.

olja, t. i. a kollegiumba. De eljön végre az éjféli. Megkondul a nagy harang, s csendet parancsol pár perczig. Sietnek a keresztények a templomba; térdre borulnak az ünnepi díszben s fényben uszó Ur házában. Hálát adnak az Istennek, hogy újból megérhették a szent karácsony ünnepét.

Felszólal az orgona, s felhangzik a hívők örömdala hogy megszületett a kis Jézus, az isten ember, a Megváltó!...

A Megváltó!... zokogja a sarokba egy szegény, rongyokba takart asszony. Karján egy alvó kisdedet tart, ki alszik s boldog, mert még csak a Megváltó születésével hozott boldogságot érte el.

Szegény asszony, miért sirhat e szent perczben, mikor mindenki oly vidám, oly örömtelt!...

Ne kérdezzétek, ne vigasztaljátok, hisz ti öltétek meg őt.

Neki is öröm s boldogság volt a mult karácsony, oh, de milyen a jelen!... Alig tavaszodott, férjét elveszté, s nem maradt egyebe az elhagyatottságnál, a nyomor, a kinnál. A mig birt dolgozni dolgozott, azután beteg lett, keresetét felemészttette, s mikorra jobban lett, már másodmagáról kellé gondoskodnia.

Oh, de az embereknek mindenük van, csak szívük nincs. Az anyát nem fogadták el munkára, kisdedéről pedig gondoskodnia kellett, mindenét eladta s ma még utolsó vánkását is elvette a zsidó s őt az utcára dobta.

Nem lehet ugyanis elvitatni, miszerint napjainkban az 1792-iki nagy francia forradalom vallástalan eszméit látjuk csendes alakban érvényesülni. Daczára, hogy már Robespierre, a forradalmi rémférjak ez egyike, látván az élet- és vagyobiztonság tönkretételére irányult féktelen szenvedélyek kitöréseit ezen jellemző nyilatkozatra fakadt: „Valóban, ha vallás nem léteznék, szűkseg, hogy egyet kitaláljunk.”

Nálunk ugyan még hálá Istennek az oltárok lerombolásával egyetemben az istenség eszméjének száműzése semmiféle forradalom által elrendelve nem lett. De mindazonáltal a szomorú tapasztalás arról győz meg bennünket, miszerint a szabad sajtó aegise alatt garázdálkodó zsidó irodalmi termékek által már régóta előkészített vallástalanság, corrupezió stb. — párosulva ama lanyhasággal, mely valláserkölcsi tekintetben egész rendszerünket atkarolja, előbb vagy utóbb mintegy fokozatosan hozandják létre azon erkölcsi dissollucziót, mely Franciaországban a nagy forradalom alkalmával oly rohamosan bekövetkezett. Mert ha Rousseau szerint: „egy állam sem alapított meg a nélkül, hogy a religió ne szolgált volna alapjául; — Ugy viszont a világtörténelem is arról győz meg mindnyájunkat, miszerint minden birodalom létének, szóval: fönállhatásának nélkülözhetlen biztosítékát, lakóinak valláserkölcsi érületében birja.

„A vallás, a vallás!” így kiált fel a protestans Guizot, Lajos Fülöp francia királynak e szellemus ministere — „a vallás, ez az emberiség kiáltása mindenkor és mindenütt, kivéve a rettentő próbának és gyalázatos súlyedésnek némely napjait. A vallás, hogy fékezze vagy kielégítse az emberi nagyravágyást, a vallás, hogy gyámolítson állapotunk s lelkünknek fájdalmaiban; a legerősebb hatalom se hizelegjen magának azzal, hogy ily munkát vallás nélkül teljesíthessen. Minél élénkebbek és kiterjedtebbek lesznek a társasági mozgalmak, annál kevésbé leendő képes bármely hatalom a felizgatott emberiséget kormányozni. Oda magasabb hatalom szükséges, mint e földnek hatalmai, messzebb terjedő kilátás e földi életnél: oda Isten és örökkévalóság kell.”

Miért is engedje Isten, hogy e most divó vallástalan áramlat, korántsem hordozza önmagán a maradandóság bélyegét, hanem csupán átmeneti korszakaként szolgáljon egy jobb, egy boldogabb jövőnek.

P u l a y J ó z z e f.

Különfélék.

— A bünbarlangból. Mint biztos forrásból értesülünk, R á k ó c z y huszárszakaszvezető a ki S z t e r é n y i t a hirhedt Csapó csendbiz-

Szegény anya! Szegény gyermek!... Az ur házába mentek. térdre borult az anya, feltekintett az Istenhez! Eadve könyörögve kulcsolá össze kezét: atyám! váts meg minket is. Az orgona zug, az ajkak örömdalt zengeznek... sz anya is megszólal... szemei megüvegesednek... felkapja gyermekét s ki-rohan.

De hová?

A ma született emberfiának sem vala hová lehajtsa fejét, ugy nekik sincs.

De az anya csak szalad, szalad oda, hol a születés határa van: a temetőbe!

A hólepett nyomtalan uton siet az anya ugy, hogy lába nem is sülyed a hóba. A hófuvatag körötte járja szeszélyes légi tánczát, a szél oly rémes hangon dudol, az elhagyatott helyen oly siketítő hangokat zug a nyomorról, a hideg szobák csöndjéről, éhes magzatokról, gyászba borult szívek néma fájdalmáról...

Meg áll az anya egy jeltelen sir előtt, dicsőült, megvető arczsal néz a fénytengerbe uszó s zsi bongó falu felé...

Egy sóhaj!... Egy kised nyoszörgése — s vége!...

Gazdagok, ifjak, ezeknek gondoskodjatok ajándékokról s hídtekek el, ez a legmagasztosabb ajándék leendő, mert ezen tettet, ezen ajándékot igazán a „angyal” hozza!...

P. L.

tos kinzása és megfojtásától megmentette és a kit az upesti zsidó klik Benitky jegyző által 200-frttal megvesztegetni megkísérelt, de a kinek volt elég önértetes becsülete azt visszautasítani, ma vagy is f. hó 21-én d. e. 9 órára Edelsheim Gyulay br. főhadparancsnok elé raeporra jelentette magát azért, hogy miután ő a vesztegetést visszautasította Benitky jegyző őt ezen szavakkal támadta meg: hogy: „ön nem öfelségét szolgálja hanem Rotstaild zsidó bankár katonája”. — Megvagyunk győződve, hogy ezen becsületes szakaszvezető önértetes eljárása csak sietetni fogja azon várva várt tény, hogy a jár szalagján hirhedté lett jegyzőtől községünk megszabaduljon.

— Pusztulunk veszünk. az „Ujpest és Vidéke” szerint mert a „hatvani Deutsch Bernátnak Hatvan mellett fekvő 9000 holdnyi birtokát 600,000 forintért megvette Gróf Károlyi Gyula. De részünkről is van pusztulás mert Bittó István aradmegyei Csernovics-Simánd községben levő, 604 hold külsőségből és 22 hold belsőségből álló birtokát, valamint a birtok tartozékát képező regale-jogot és épületeket az uri kastélylval együtt a f. 1884. évi októberben kelt adásvevési szerződés alapján, 72 400 frnyi vételáron eladta Löwinger Sándor és neje született Rosenblüh Malvia aradi lakosoknak.

— A második fecske. Uhlarik Károly sajtópert indított Pap Dezső ur, lapunk munkatársa ellen, a 4. számban megjelent cikke miatt, a btk. 261. §-ba ütköző becsületsértés miatt. Ez ügyben ma volt a kihallgatás s Pap ur Csery vizsgálóbíró előtt el is vállalta a cizkkért a felelősséget. Az ügy igen érdekesnek ígérkezik.

— Mulatságok. Az upesti műkedvelői ifjuság az alakuló félben levő „Műkedvelői kör” szinpadjai javára f. hó 13-án a Lindt-féle termekben műkedvelői előadással egybekötött zártkörű táncvizsgalmat rendezett. Előadott a „Miniszterelnök bálja” című 1 felvonásos vígjáték Almásy Tihamértól. A szereplők közül különösen kiemeljük az élet egyhanguságát megunt nők ideálisált helyzetét kitünően játszotta Wolf Juliska (Lotti) k. a. és a szerelme tárgyáért mindent feláldozó fiatal lányka szerepét teljes odaadással ját-Lindt Irma (Eliz) k. a.; az ifjak közül pedig a helyzet komolyságát teljesen felfogó Kuthy Jenő (Kovács tanácsnok); furfangos ötletei által a közönséget nem egyszer megevevett Egry Gy. (Tollagi) és a borvirágos kedvű Pusztaffy Gy. (házmester) érdemelték meg a közönségnek szünni nem akaró tapsviharát. Az előadás után megkezdődött a tánc és rég nem látott kedvvel folyt „kivilágos kivirradtig”, a mely alkalommal a szebbnél-szebb hölgyek közül a következőket jegyeztük fel: Wolf Juliska, Lindt Irma, Chapman Lujza, Pótz Irma Csapó Zinka, Szalay Zsófia, Ekker Mariska, Banseth Vilma, Romlaky nővérek, Schröder Paulina, Javornitzky Etel, Morócz Etel és Ugró Mariska kisasszonyokat. — A rendezőség legnagyobb igyekezete daczára a mulatság deflizztél végződött s kérjük upesti polpártársainkat, jövőre a czél iránti tekintetből a rendezőséget nagyobb pártfogásra méltatni, mert amint az első alkalomkor is meggyőződünk, a közönséget rég nem élvezett estélylyel lepték meg.

— A zsidó rablók védője. Talán emlékezni fognak olvasóink azon gaz zsidó betörőre ki Odry színésznél meghiusult betörése után két lövéssel terhelten egy időre eltűnt ugyan, de Chapó hosszas kutatás után nyomára jutott s átszállította a Fortunába. A első bíróság öt évre ítélte el. Meghallotta ezt Kozma jeruzsálemi királynak beillő magyar főügyész s sok csürés csavarás után oda juttatta ez ügyet, hogy a zsidóbetörőt felmentették, s a megtámadott ellen indított vizsgálatot. Mert ők azzal védekeznek, hogy még nem lopott semmit. Valódi zsidó sophisztika! Hisz ő csupa véletlenségből feszegette ki a kaput; csupa véletlenségből ragadta torkon és teperte a földre az őt elzúni akaró nevelőt! No hát keresztien polgártársaink okuljatok e példán s emeljete kalapot az ügyész által védett betörők előtt, ha azok zsidók. Tartásatok eleje nyakatokat, hisz ugyanis, huzzátok a rövidebet, még ha életeket véditek is. Bizony, szomorú jele ez a zsidó befolyásnak, még oda is, hol a magyarságnak még mindég legtisztább és legföltettebb kincse rejlett, de mi megvagyunk győződve arról, hogy a hazafias felsőbb bíróság érdeme szerint fogja megbüntetni a gonoszt, ha mind járt zsidó is, vagy ha Kozma is vádlója.

— Az „Ujpest és Vidéke” még csodalatra él... éheznek, kóser potya népkonyhára és prűszköl!...

— Czáfolat az „Ujpest és Vidéke” 3-ik számában megjelent közleményre nézve. Azt mondja nevezett sakter lap, hogy Bogissich György rákospalotai lóvonatú vaspálya főnökénél 43 frt. értékű ruhaneműt loptak el. Mi ezennel helyreigazítjuk e téves hírt, s az igazság érdekében kijelentjük, hogy eme lopás nem Bogissich György lovasúti főnökénél, hanem az osztrák államvasut főnökénél követtetett el.

— Hétfőn f. hó 22-én este 6 órakor Friedman József urnál (József-utca 3. sz.) az egylet helyiségében a szokásos karácsonyfa felállítással jótékonytágat gyakorlandó ünnepélyt tart, a mikor is 14 szegény sorsu gyermeket teljesen felrubáz és megvendégel, a melyre az egylet tagjait, valamint a tisztelt közönséget tisztelettel meghívja és szívesen látja.

— Irnok fantazia. Van községünkben egy kegyelem kenyéren tengődő irnok, ugy nevezik, hogy Baternay, ez az uri alak azt hireszteli széltébe, hosszába, hogy lapunk megbukott; tudjuk az okot miért e hazugság, de most nem mondjuk meg, csak azt jegyezzük meg, előbb lesz irnok bukás mint „Ujpest” bukás!...

Apró hírek. Az upesti első magya asztaltársaság f. hó 21-én d. u. 6 órakor gyűlés tart, melyre a tagok minél számosabban megjelennek: — Fischer Dezső helybeli keresztény vaskereskedőnk boltjába ismeretlen tettesek f. hó 17-én éjjel betörték s onnét 10 drb revolvert vittek el. A tetteseket a rendőrség körözi.

Szterényi Bertalan ügye.

Ha tartatott meg az esküdtszéki tárgyalák Budapestén Szterényi Bertalan ellen a Dr. Sárkány jbiró által omelt becsületsértési perben. Szterényi, mint a Chapó féle ügyben tudomásulag fogva lévő vizsgálati fogoly, védő nélkül jelent meg az esküdtszék előtt; vádlót Bakos kir. ügyész védte. Elnök Kriszt János szavazó bírák: Brinkmann és Thold bíró voltak.

Az esküdtszék megalakítása után felelvasták az „Ujpest” 7-ik számát, melyben az inkriminált cikk foglaltatik.

Ezután következett a tanuk kihallgatása. Első volt Horváth 46 éves kovács mester, ki azt vallja, hogy a jelzett tárgyaláson Sárkány azzal ijeztgette, hogy ne fellebbezzen, mert akkor 3 hónapot fog kapni

Fridmán József 38 éves r. kath. vendéglős és fűrdőtulajdonos, Szterényi kereszt atyja, mindjárt bejövételénél szemet szur a kir. ügyésznek, hogy miként lehet egy 38 éves ember 28 évesnek kereszt apja. S ezt egész gyermekes, gunyos, naivsággal fejtegeti az ügyész, mintha bizony nem tudta volna, hogy Szterényit csak a nyáron keresztelték meg. Ezután vallja Fridmán, hogy Szterényi bizonyos iratok, bizonyítványok, nyugtákat akart bizonyítására felmutatni, mit Sárkány nem engedett meg. Mondja továbbá: Szterényi minden percze rendre lett utasítva, míg Polonyi Géza, az ellenfelek ügyvéde, daczára helytelen kitételeinek, — nem.

Medveczy 31 éves upesti lakos, későn ment a tárgyalásra, csak azt hallotta, hogy Sárkány többször rendre utasította Szterényit s elcsukással fenyegette.

Pap Dezső 19 éves r. k. joghallgató valja, hogy a mondott tárgyaláson Szterényi iratokkal lépett föl, mit Sárkány szándékosan mellőzött; mellőzte továbbá Sternek Trencsénből ide kért halálos ítéletét, illetőleg melybe 16 évi fegyházra lett ítélve, továbbá Polonyi rendre utasítva nem lett, Szterényi pedig többször.

Schiffner Sándor és Nemes Istvánné egyhanguleg vallják, hogy azon tanu, kit Szterényi kért beidéztetni, nem lett beidézve.

Deutch Ignác tanu kihallgatásánál pelemia fejlődött a Szterényi által feltett kérdésekér, mit utóbb a törvényszék megengedett, az ügyész ugyan hangsúlyozta, hogy ezzel boldogítani akarja Szterényit, mire Szterényi fenhangon azt válaszolá: boldogiton engem a magyarok istene, de nem a kir. ügyész! Tanu vallja, hogy mily trágár szavakkal illette Stern Szterényit, ugyszintén

Fritz Jozefa hajadon, tanu is ugyanezt erősíti.

Ezzel a bizonyítási eljárás véget ért, s következett a közvidlő vádbeszéde. Vádjában nem talál okot

az okozatban s Sztérényit született rágalmazónak mondja. A 467, 469. §§ ba ütköző cselekedetet lát s azt a 158. § alapján kéri büntetni. Elvárja, hogy az esküdtek egyhangulag bűnösnek mondják ki Sztérényit.

Ezután Sztérényit kezdte el védbeszédét. Meghatottan festi jelen igazságszolgáltatásunkat s utalva az ügyész állítására, ki mondja: „a milyen mértékben született rágalmazó ő, oly született elnyomója a kir. ügyész az igazságnak.”

Fejtegeti az upesti zsidók tulkapásait, nyíltan kimondja gazságaikat, kérdőre vonja Sárkányt, mi jögon nevezhette őt rovott előéletűnek, mint felperest, és alperes rabló zsidókat pedig nem, kik 16 évet fegyházban töltenek.

Elnök közbe szólva figyelmezteti vádlottat: ne használja a szót: zsidó, hanem izraelita.

Kérdi tovább, hogy lehet az, hogy ő, kit gyilkosai majd megfojtottak s ártatlanul fogva van, míg a gyilkosok szabadon, sőt mint látom itt vigyorognak s nevetnek a királyi ügyéssel együtt. Lefesti az ügyész bánásmódját, mondva: tegnap is azért mert kérte ügyében a részrehajlatlan vizsgálatot, 12 órai egyes börtönbe (separát) lett küldve. Bizonyítja igazságszolgáltatásunk gyarlóságát a fővárosi rendőrség ügyével, hol Thaiszot, hogy a piszokból s rabságból kiszabadítsa a kormány elküldi Meranba. Ugyazintén a Vég Ignác, Lónyai és Kerkápolyi ügyekről is lerántja az álarcot. Beszédét azzal végzi, ha az esküdtszék bűnösnek találja, ám ítélje el meggyőződéséért, de ő kegyelmet vagy szánalmat nem kér.

Bakos kir. ügyész válaszol erre, a mikor is igyekszik beigazolni, hogy a zsidó vallás a keresztény vallással egy, mert nézete szerint Moyses és Jézus egyek voltak s a mi különbség van a zsidó vallásban egyekben, az sarlang.

Erre Sztérényit válaszol röviden, mire az elnök felteszi az esküdtekhez a kérdéseket.

I. Van-e az „Ujpest“ 7-ik számába Sárkány bíró ellen becsületsértés mondva mely a 258 §-ba ütközik?

II. Becsületsértési vád van-e Sárkány ellen mely mint rágalmazás a 260 §-ba ütköznék.

III. Sztérényit-e a kérdéses cikkek szerzője?

IV. Vádlott vétke-e a 258 259 §-ba ütköző sajtó vétségekben vétke-e vádlott?

V. A becsületsértéssel és rágalmazással a sajtó vétségekben vétke-e vádlott?

Az esküdtek fél órai tanácskozás után kimondják az 1, 2, 4 és 5 pontokra az igent 10 szóval 2 ellenében, míg a 3-ik pontra 12 igen a válasz.

Erre a törvényszék az ügyész indítványozása után kimondja az ítéletet, mely szerint Sztérényit Bertalan a btk. 258, 259, 260 §-ba ütköző s a 262 § alapján minősülő becsületsértésben, az esküdtek verdikje alapján a 258 § szerint elítéltetett 4 havi államfogházra és 150 frt pénzbírságra, nem különben a költségek megtérítésében.

Sztérényit úgy a kir. ügyész az ítéletben megnyugodott. Csak Sztérényit máttól kezdve kéri számítani fogság idejét, kérelme azonban az ügyészséghez tetétt át.

Az ügy érdemlegességéről a jövő számban fogunk szólni.

Alvilági

Nyílt tér. *)

Köszönet nyilvánítás. Nem mulasztatom el a legforróbb köszönetem nyilvánítását kifejezni Dr. Molnár József helybeli orvos urnak, miután nőm négy féle életveszélyes betegségben volt és ő legnagyobb szorgalommal gyógykezelve és ki is gyógyította; adja az ég, hogy a szenvedő emberiség javára sokáig működhessek.

Ujpest, 1884. december hó 18-án

Csapó József
szabó mester

Alólirott ezennel felszólítom Ladányi (Lachs) Emilt, hogy adosságát mielőbb fizesse meg, mert ellenkező esetben, kénytelen leszek oly eszközökhöz nyulni, melyet nem igen fog megköszönni.

Ujpest, 1884. december 18-án

Beke Imre s. k.
üveges

*) E rovat alatt közöltékért nem vállal felelőséget a szerkesztő.

Alólirott figyelmeztetem a szédelgő Nasser testvéreket arra, hogy az „Ujpest“ 13 ik számában megjelent közlemény szerzője ellen mikor indítják má meg a sajtóper?

Ujpest, 1884. december 14 én

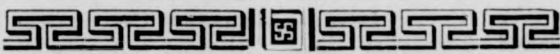
Terbe János s. k.
gépész

Szerkesztői üzenetek.

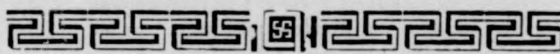
Rüfke. Trikóba is borzasztó szép, szinte boródzik a hátunk tőlle. — Kóhárel. Közölhetlen. Különben, ha elvité megtartja, csak ön magát dicsőíti. — Ukáz. Vigyázzon, mert esütörtököt mond. — Pájesz. Eleget látunk községünkben, undorodunk azt még lefesteni is.

Felelős szerkesztő és kiadó:
ÁGOSTON JÁNOS.

Hirdetések.

A Pain-Expeller! Tizenöt év alatt ezen rég bevált házi-szerencsés gyogyeredmények kezdeskednek arról, hogy egy beteg sem fogja megbánni, ha eme figyelmeztetés által egy kísérlet tételére biratott. A legtöbb családnál már készletben tartatik a valódi horgony-Pain-Expeller. Ára ezen szigoruan szolid eredeti készítménynek igen mérsékelt, ugyanis palaczkonkint 40 és 70 kr. nagyság szerint s a legtöbb gyógyszerárban készletben van. Hamisítvány kikerülése végett tessék a gyári jegyre „horgony“-ra figyelni. Richter F. Ad. és társa, Bécs. — Főraktár Prágában az „arany oroszán“ gyogyészertárban Niklasplatz 7.

Bartalits Imre könyvkiadó-hivatalában megrendelhető:

TISZA-ESZLÁR
a multban és jelenben.

A zsidókról általában. — Zsidó mysteriumok. — Rituális gyilkosságok és véráldozatok. — A tiszta-eszlári eset.

IRTA: **ÓNODY GÉZA,**
országgyűlési képviselő.

Ára 1 frt. 50 kr.

Ujpesten. Tavasz-utca és Erzsébet-utca sarok 6-ik házszám, 4-ik ajtó alatt elvállaltatnak mindennemű **kézimunkák:** közönséges és monogram-hímzések olcsó és pontos elkészítés mellett.

Bartalits Imre kiadóhivatalában megrendelhető:

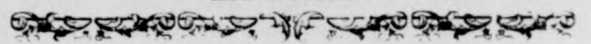
A MEGRÖGZÖTT MAIMONIDES DELIRIUMA
vagyis:

HITELES ZSIDÓ-KÁTÉ,

a talmudszidó hitágazatai, imái és vallásos szertartásai.

IRTA: ZIMÁNDY IGNÁCZ.

Ára 2 forint.

Megjelent második kiadásban:

LE AZ ÁLCZÁVAL!

ADATOK

EÖTVÖS KÁROLY

hirhedt saktervédő életrajzához.

Irta:

ÁGOSTON JÁNOS

v. jószágigazgató s a hirhedt saktervédő egyik áldozata.

Ára 30 kr.

Kapható: Ujpesten fő-út 48. szám, és Fridmán ur fürdőpénztáránál.

HUSZONHATODIK ÉVFOLYAM!

ingyen regény melléklet minden számhoz és regények kedvezmény áron.

ELŐFIZETÉSI FELHIVÁS

A

BUDAPESTI BAZÁR

czimú hölgydivatlap 1885-ik évi folyamára.

Előfizetési feltételek a „Budapesti Bazár“-ra az ingyenes regénymelléklettel együtt

Egész évre (januártól december végeig) ..... 10 frt

Fél évre (januártól június végéig) ..... 5 „

Negyed évre (januártól márczius végeig) ..... 2 „

Az előfizetési pénzeket legczélszerűbb postautalvánnyal beküldeni ily czim alatt:

KIRÁLY JÁNOS szerkesztőnek
(Budapesten, koronaherczeg-utca 17. sz.)